

נחל פרס התחתון:

דגב פרס וצפון:

הטיול בחלקו התחתון של נחל פרס מאפשר פגישה עם הטוב ביותר של צפון הנגב וצפון הערבה, בואך דרום מדבר יהודה. המסלול, שאינו קשה במיוחד ומתאים למשפחות מיטיבות לכת, עובר לאורך נחל פרס ומוביל אל מגוון נקודות קסומות: גבי פרס, קוביות ענק ומפל מרשים עם תצפית יפה לים המלח. מסלול חובה לאוהבי הטיולים!

איך מטיילים:

- אורך הטיול כ-6 ק"מ ורובו המכריע בירידה (מגובה של 25 מטר מעל פני הים לגובה של 240 מטר מתחת לפני הים).
- המסלול המומלץ לפניכם אינו מעגלי, ודורש הגעה בשני רכבים. עם זאת, ניתן להפוך את המסלול למעגלי, אז הוא מתקצר (כ-5.5 ק"מ בסה"כ במקום 6 ק"מ) ועובר בעיקר בגבי פרס (תאור המסלול מופיע גם הוא בהמשך).
- הסיור מתאים למשפחות מיטיבות לכת וניתן להעזר במנשאים אך לא בעגלות.
- לאחר שטפונות הגבים יכולים להיות מלאים וניתן להתרחץ בהם. עם זאת, אין חובה לעבור במים.
- רוב המסלול חשוף לשמש ויש לקחת זאת בחשבון מבחינת שעות ההליכה, מים וקרם הגנה.
- מומלץ שלא להשאיר דבר ברכב מחשש לפריצות.

איך מגיעים:

נקודת ההתחלה:

נוסעים בכביש העולה מצומת הערבה (מפגש הכבישים 90 ו-25) לכיוון דימונה. לאחר כ-4.5 ק"מ, בסמוך לאבן הקילומטר ה-111, נראה שלט המפנה לגבי פרס, ולידו סימון שבילים אדום [1 במפה]. בנקודה זו נחנה את הרכב, וזוהי גם נקודת ההתחלה והסיום של המסלול המעגלי.

נקודת הסיום הינה בצומת הערבה [10] (ליורדים מדימונה ישנה מגרש: נקודת הסיום עפר מצד שמאל של הצומת). מומלץ להשאיר את הרכב המאסף בתחנת הדלק הסמוכה [11] כדי להקטין סיכוי לפריצה.

מסלול הטיול:

מנקודת החנייה [1] מתחיל סימון שבילים אדום שיורד לאיטו בכיוון צפון. לאחר כמה מאות מטרים נגיע למפגש שבילים עם שביל בסימון שחור מימין [2] ולאחר 300 מטר נוספים דרך ג'יפים המסומנת בסימון כחול [3]. השביל האדום פונה שמאלה ומיד לאחר מכן ימינה בעלייה קצרה על גבי שלוחה המשתפלת מהר צורים.

מכאן השביל האדום רחב הידיים ממשיך ויורד לעבר נחל פרס [4], שם הוא נפגש עם הסימון הירוק ופונה איתו ימינה במורד הנחל. לאחר כ-200 מטר בשביל הירוק נגיע לשביל בסימון שקוף שיוצא ימינה לעבר גבי פרס [5] – נקודה מצויינת לעצירה.

נחל פרס – גבי פרס:

נחל פרס יורד ממורדותיו המזרחיים של רכס חצרה, באזור הר צבאים, לעבר הערבה – מהלך של כ-17 ק"מ. תוואי הנחל שימש דרך רומית עתיקה, שחיברה את רפיח במערב עם צוער במזרח, ועברה בתוואי הנחל ממצד תמר שבראש הנחל ועד לצוער העתיקה שבדרום ים המלח. צוער הינה היחידה מערי סדום שניצלה מהשמדה (כפי שמסופר בספר בראשית י"ט), בעוד שאחיותיה, סדום ועמורה, הושמדו. מיקומה המשוער של צוער הוא סמוך לעיירה הירדנית א-סאפי, שלחופו המזרחי של ים המלח.

לאורך הדרך העתיקה נשתמרו קטעים בנויים כגון קירות תמך, מגדלי איתות רבועים ושרידי תחנות דרכים.

מקור שמו של הנחל הינו בערבית: ואדי אלפארס, שמשמעותו מרבד, מזרון או מיטה. הכוונה לשטח שטוח ונמוך, והערבים שכינו כך את הנחל התכוונו לעמק מישורי סגור, כיום נוטים לשייך את השם גם. הנמצא מצפון לגבי פרס, ומתאים לרעיית גמלים לנשיאה התשיעי של ישראל שמעון פרס ז"ל, וגם לעוף הדורס פרס, שבעבר קינן על גדות הנחל. הפרס ידוע כאחרון בשרשרת אוכלי נבלות בגלל תפריטו הייחודי, המורכב רובו ככולו מעצמות – לאחר שעופות אחרים אוכלים את הבשר והגידים של פגרי החיות, לוקח הפרס את העצמות שנשארו ומשליך אותן מטה מגובה רב. העצמות נשברות, והוא נהנה ממח העצם שבתוכן. כיום הפרס הוא עוף נדיר, וספק אם תראו פרט אחד שלו בכל האזור.

במקום שבו אנו נמצאים מתחתר הנחל בתוך סלע גיר קשה ויוצר מעוק יפה וצר שאורכו כ-250 מטר, ובתוכו סדרה של מכתשות עמוקות המתלאות במי שטפונות בהם נוצרים גבים יפים ומרשימים. המעוק מסתיים במפל לא גבוה, ומשך הנחל ממשיך ומתחתר בסלעי דולומיט. יפה לראות את קוביות הענק שהתנתקו מקירות הנחל. הגבים, שהם ללא

ספק אחת מהאטרקציות המרכזיות בנחל, מאפשרים שחייה לאחר שטפונות, בימים בהם לא קר מדי.

לאורך הנחל – והמסלול המעגלי:

לאחר הביקור בגבים [5] נמשיך בסימון השבילים הירוק לאורך גדת הנחל הצפונית. לאחר הליכה של כ-1.5 ק"מ נפגוש מימין סימון שחור [6]. למי שרוצה, סימון זה מוביל במסלול מעגלי בחזרה אל הרכב בעלייה יפה, שבאמצע שלה נמצא עץ נדיר יחסית בשם זקום מצרי. בסוף השביל השחור [2] פונים שמאלה לשביל האדום שבו התחלנו את הטיול עד לרכב.

לעבר מעוק נחל פרס:

לא לו שבועיים לעשות את המסלול המסתיים בצומת הערבה, נמשיך ממפגש השבילים שחור-ירוק [6] לכיוון דרום-מזרח במורד הנחל. לאורך המסלול נראה כמה עצי שיטה ולצידם צמחייה מדברית אופיינית: יפרוק, ימלוח, מלוח קיפת, צמרנית סלעים, צלף מצרי ועוד.

לאחר זמן קצר נגיע למפגש שבילים נוסף שחור וירוק. שני המסלולים מגיעים לקצה המסלול.

המסלול הירוק ממשיך לאורך הגדה הימנית (דרומית) של הנחל בנתיב הדרך הרומית העתיקה, בעוד שהמסלול השחור יורד אל תוך קטע קניוני ויפה של נחל פרס, שלאורכו מפלונים קטנים וגבים שלרוב יבשים. המסלול השחור אינו קשה במיוחד והוא יפה ומומלץ, פרט לאלו שהליכה טכנית מעט יותר קשה להם. אם התחרטתם באמצע הקטע הקניוני, בדרך נפגוש שביל אדום [7] שעולה בחזרה לעבר גדת המעוק, לעבר המסלול הירוק.

לאחר הליכה של כ-1.5 ק"מ במעוק השביל השחור מתחיל לטפס מעלה עם סדרה של יתדות ברזל המאפשרות אחיזה נוחה. לפני שעולים ממשיכים עוד קצת הלאה עם המעוק, כדי להציץ בזהירות על המפל הגדול של נחל פרס מלמעלה.

לאחר עלייה לא ארוכה ולא קשה במיוחד בשביל השחור, נגיע למפגש עם השביל הירוק [8]. מכאן ניתן לראות את המפל אליו נשפך הנחל בתום המעוק. זהו מפל מרשים שגובהו כשמונים מטר. נקודה טובה למנוחה ותצפית לעבר דרום ים המלח.

מעלה פרס:

מנקודת התצפית על המפל [8] נמשיך בשביל הירוק לעבר ראש מעלה פרס [9] – עלייה לא ארוכה לעבר תצפית מרהיבה. בדרום-מזרח נראה אזור ביתרונות החוואר – סלע משקע שנוצר כשאזור ים המלח היה ימה גדולה, שהחלה באזור הכנרת עד אזור הערבה.

מהתצפית נוכל לראות גם את ערוץ נחל ציץ הרחב ואת נחל אמציה ונחל הערבה. בדרום ים המלח נוכל להבחין בשטחי החקלאות והבתים של המושבים נאות הכיכר ועין תמר. במזרח נראה את שטח ממלכת ירדן: את העיר סאפי, הרי מואב, הרי אדום ונחל זרד שמפריד ביניהם.

מהתצפית יורדים במעלה פרס כ-1.5 ק"מ לכיוון צומת הערבה. רכב האיסוף מחכה בתחתיתו, ממש בסמוך לצומת הערבה [10]. מכאן נמשיך לצד הכביש עד לתחנת הדלק [11], שם ממתין הרכב המאסף.

www.y-trip.info

